

שומע ורואה את דברי התורה באופן אחר לגמרי ממי שאין יראת שמים בלבו.

וביאר הדבר על פי משל: לאדם שיש לו אוצר גדול של כסף וזהב אבנים טובות ומרגליות, והוא חפץ להטמינם במקום סתר שאין עין שולטת בו, ואכן כבר הטמינם. אך אף לאחר מכן מתחיל הוא לחשוב בלבו: שמא עמד אדם מרחוק וראה את המקום אשר טמנתי בו את האוצר? ואף שקשה לצייר חשש כזה, שהרי עומד הוא תחת ביתו, וסביב לביתו ישנן גדרות וחומות, הרים ואילנות, מכל מקום כיוון שאוצר זה הוא כל רכושו וקניינו, הרי הוא חרד ומתפחד אף מחשש רחוק מאד שמא ראהו מישהו בשעה שהניחו שם, ואין דעתו מיושבת עליו ואינו יכול להניח את האוצר באותו מקום.

זהו הביאור בענין שכל שיראת חטאו קודמת לחכמתו חכמתו מתקיימת, לפי שיראת שמים היא בחינת אוצר. וכשיש לאדם יראת שמים, יודע הוא שכל התורה כולה היא אוצר, ומוסיף עוד גדרים וסייגים כדי שלא יבוא חס ושלום בשום אופן לעבור על הכתוב בתורה. ועושה גזירות דרבנן וגדרים וסייגים, כדי שלא יבואו חס ושלום אפילו לידי ספק ספיקא של עבירה על דברי תורה.

והוסיף להביא ראיה במה שאמרו חז"ל על און בן פלת שאשתו הצילתו, שפרעה ראשה וישבה על פתח ביתה, ומשום כך לא נכנס שם שום אדם, ובזה ניצל און בן פלת משאול תחתית. ולכאורה יש להקשות: וכי יש איסור דאורייתא ליכנס לבית שאשה יושבת שם בגילוי שער? הלא להסתכל אסור, אך האם ליכנס נמי אסור? אלא ש"ישראל קדושים" הם ועשו גדרים וסייגים לעצמם, שכאשר רואים הם מקום שיכולים לבוא בו לידי הרהור או לפגום בשמירת העינים ובשמירת המחשבה, בורחים הם משם כבורח מן האש, ובזכות זה הצילה את בעלה משאול תחתית.

עוד הוסיף רבי נח, דחלילה להיפך, מי שהוא מן המקילין ואין גדרים וסייגים חכמינו זכרונם לברכה נוגעים אל לבו, ואינו חושש להם ואין לו שום רגש בזה, הרי הוא נופל לשאול תחתית. ועלינו לשמור את התורה כי הם חיינו ואורך ימינו, ולא נט מיסודי התורה אף כחוט השערה, ולא נשית לבנו לכל המלעיגים עלינו, הנה אנו רואים בזה יסוד נשגב ונורא.

אהבת השם וסכנת הכלים חלק גדול מאהבת השם

הנה מובא מהרה"ק רבי יעקב מפשעווארסק זצוק"ל בפירושו על פרקי אבות, אשר שמע מהרה"ק רבי מנחם מנדל מפריסטיק זצוק"ל, ששאלו פעם לאיש חסיד אחד: מפני מה אתה הולך בכיפה גדולה, ובטלית קטן גדול, ופאות ארוכות? והשיב לו אותו חסיד: דבר שאדם אוהב, נוטל ממנו מנה יפה

מדוע מתנהגים בקיצוניות כזו נגד עניני הטכנולוגיה?

הנה רבים המה, אנשים נשים וטף, מקטן ועד גדול, אשר בלבם שאלה גדולה. בראותם כי יוצאים לאור גליונות וקונטרסים רבים בעניני הטכנולוגיה, ושומעים דרשות ושיעורים, ומתקנים גדרים וסייגים ומקבלים קבלות טובות בזה, אולם ישנה שאלה אחת המנקרת בלב רבים, והיא כי נראה הדבר כנוטה לקצה האחרון בקיצוניות יתירה. כי כל הכותבים, הרבנים והעסקנים, הולכים בדרך של קיצוניות גמורה, להיות תמיד מן האוסרים – לומר "אסור" ו"אל תעש" – ולחפש חסרון ופגם בכל דבר, ולמצוא טעם וסיבה למנוע הכל מכל וכל. ואין בנמצא גליונות המורים דרך ממוצעת, ואף לא בעלי דרשנים המדברים בדרך הממוצעת. ועל כן שואלים: מדוע זה יצאו כולם בקיצוניות כזו בכל הענינים השייכים לטכנולוגיה?

יסוד הגדרים והסייגים ויראת שמים

אין זה דבר שניתן להשיב עליו על רגל אחת, אולם ננסה לבאר הענין בתשובה קצרה. הנה בספר "דעת הרבנים" קיבץ המחבר מכתבים רבים, ובמכתב י"ט מובא מכתב מהרה"ק רבי נח מפאסעצנא זצ"ל אשר נכתב בשנת תרס"א. ובתוך דבריו כתב שם, כי הסייגים – והיינו גדרים וסייגים – באה מיראת שמים.

והביא שם מדברי הר"ן בדרשותיו (דרוש י"ב) על מה שאמרו חז"ל כל שיראת חטאו קודמת לחכמתו חכמתו מתקיימת, וביאר הטעם בזה, כי כאשר לומד אדם דברי חכמים ואין בו יראת שמים, הרי כל גזרות חכמים נראים בעיניו כדבר זר. והביא לזה משל ממה שגזרו חז"ל שכשחל ראש השנה או חג הסוכות בשבת, אף שחייב מן התורה בתקיעת שופר ובנטילת לולב ואתרוג, מכל מקום אין עושין כן, כיון שגזרו חכמים שלא לעשות כן. והטעם הוא משום שחששו שמא יעבירו ד' אמות ברשות הרבים. ומה החשש שיעבירו ד' אמות, לפי שילך אצל מי שהוא בקי כדי שילמדהו, שכיון שאינו יודע ההלכה ואינו יודע איך לתקוע בשופר, ילך אצל מי שילמדהו. ובשביל חשש זה נאסר הדבר לכלל ישראל, למאות ורבבות אלפי ישראל עד שיבא גואל צדק, בעבור חשש רחוק שמא יולכנו מי שאינו בקי אצל חברו ללמוד ויעבירו ד' אמות ברשות הרבים.

אומר הוא, כי למי שאין בו יראת שמים, נראים דברים אלו כגזירה זרה שאינה לפי השכל, אבל מי שיש בו יראת שמים, מתקבלים אצלו גזירות חכמים בתמימות. הוא מבין ומטה אוזן לדברים מפני יראת השמים שבו, שהרי הירא שמים

וגדולה. והסביר בזה הרה"ק רבי יעקב זי"ע, שכל ענין הגדרים והסייגים מורים על גודל האהבה שיש לאדם למצוות התורה. כי כאשר רואה האדם שהשי"ת שונא דבר מה, אזי גם הוא שונא אותו ומתרחק ממנו בתכלית הריחוק, ועושה כל טעדי שבעולם להיות רחוק ממנו. ואם רואה שהשי"ת אוהב דבר מה, אזי יעשה כל אשר בידו להיות קרוב אליו יותר ויותר, ויעסוק בו בכל כוחו. וכן הוא בכל הלאוין שבתורה, שאנו בורחים מהם למרחקים מפני שאין רצון השי"ת בהם, ובזה אנו מראים להשי"ת גודל אהבתנו אליו, במה שאנו מתרחקים מהם ביותר. ודבר שהשי"ת אוהב, גם אנו אוהבים אותו ונוטלים ממנו בשפע.

והנה לענינו, דבר ברור הוא ואין עליו חולק, אשר הטעכנאלאגיע – כגון מסרונים (טעקסט), דואר אלקטרוני (אימעייל), וכל מיני אינטערנעט למיניהם – הביאו חורבנות נוראים. ואין כל ספק שעל ידי האינטערנעט עוברים על איסור "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם". על זה גם אין בזה שום חלוקי דעות אשר ברשת האינטערנעט נמצא שאול תחתית; בכל מיני כלים, מכתבי 'טעקסט', 'אימעייל', ויתר מכן – מכשירי ה'סמארטפאונס' וה'טאבלעטס'. ואין בזה שום ספק, כי ברור הוא כשמש אשר הרבה חללים הפילה.

ויש לומר שמה שנאמר בענין ספרי מינות ואפיקורסות "כל באיה לא ישובו", הכוונה בזה שקשה הדבר מאד – לאחר שאדם נופל ונצמד לכלים הטכנולוגיים הללו – שיוכל לשוב ולעשות תשובה. ואף שבוודאי הכל ניתן לתקן, שהרי כתיב בתורה הקדושה "כי לא ידח ממנו נדח", מכל מקום קשה הדבר מאד.

גם אין בזה שום חלוקי דעות אשר ברשת האינטערנעט נמצא שאול תחתית; בכל מיני כלים, מכתבי 'טעקסט', 'אימעייל', ויתר מכן – מכשירי ה'סמארטפאונס' וה'טאבלעטס'. ואין בזה שום ספק, כי ברור הוא כשמש אשר הרבה חללים הפילה.

ויש לומר שמה שנאמר בענין ספרי מינות ואפיקורסות "כל באיה לא ישובו", הכוונה בזה שקשה הדבר מאד – לאחר שאדם נופל ונצמד לכלים הטכנולוגיים הללו – שיוכל לשוב ולעשות תשובה. ואף שבוודאי הכל ניתן לתקן, שהרי כתיב בתורה הקדושה "כי לא ידח ממנו נדח", מכל מקום קשה הדבר מאד.

כי הוא בבחינת הרגל ודביקות המוריד את האדם לשפל המדרגה בכמה וכמה אופנים: בין בביטול זמן, בין בליצנות, לשון הרע, רכילות, זוהמא או טינוף – אין זה משנה. וברור הוא כשמש ואין חולק על כך, שזהו פתח פתוח לעבירות ולטינוף, ולקרירות ביהדות, ולכל דבר שאינו מצד הקדושה.

וכי כמה קדושה נתווספה על ידי זה בכלל ישראל? יש לומר שלא כלום, או על כל פנים מעט מזער, כמעט ולא כלום. וכל דבר הרי מוסיף איזה ענין של קדושה; הרדיו הוסיף, והטלוויזיה הוסיפה, והווידיאו מוסיף – הכל מוסיף. כי היצר הרע מוכרח שיהיה לו איזה קיום, על כן מניח הוא להכניס מעט קדושה בתוך הדברים.

אכן בעצם הדבר, באמת לאמתו, כמה נשמות ישראל קדושות וטהורות כבר נחרבו ונאבדו? כמה בתים נאמנים נהרסו עד היסוד? כמה עבירות מאוסות ומלוכלכות הביאו עלי הטכנולוגיה הללו לעולם? כל מיני שאול תחתית, וכל סוגי היצר הרע מכל השנים מאז בריאת העולם ועד היום הזה, הכל

על כן יש לשאול כעת: מי הם אלו המוציאים לאור את הגליונות? מי הם הדרשנים? ומי הם העסקנים? אמר על כך רבי נח פיאסעצנער: אלו הם יהודים בעלי יראת שמים, יהודים האוהבים את הבורא יתברך, ומרתיחים עצמם באהבת השם וביראת השם. ומה תחפץ שיכתבו? הלא הם מבקשים להשפיע ולעורר בקרב כלל ישראל, למען יבינו וישכילו בני ישראל הקדושים והמאירים שהקדוש ברוך הוא אינו חפץ בזה – אלא הקדוש ברוך הוא שונא זאת! ובתורה הקדושה כתיב: "ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך".

הנה עומדים יהודים השומרים על כלל ישראל, מתחננים ומעוררים אותם: עשו כל טעדי שהקדוש ברוך הוא לא ירצה חס ושלום להסתלק מאתנו. ומאחר שהקדוש ברוך הוא שונא זאת, אף אנו שונאים זאת מאד, ועושים גדרים וסייגים. אין אנו מחפשים קלות; הן, מחפשים אנו חומרות, כי דבר שאין הבורא חפץ בו, מבקשים אנו לברוח מכל דבר שיש לו שייכות עמו. להתרחק, להתרחק, ולהתרחק.

אם אין אתה מבין זאת, התנדע מה היא עבודתך תחלה? שב תחלה ללמוד מהו ענין יראת שמים. התחל תחלה להתבונן אם ירא אתה מזמן קריאת שמע, או מזמן תפלה. מתי אתה בודק ציציותך? מתי בדקת תפיליך לאחרונה? האם אתה שח בעוד תפיליך עליך? האם אתה מהלך בתפילין ומסיח דעתך? האם יש לך גוף נקי? כיצד נראית תפלת שמונה עשרה שלך? וכיצד נראית שמירת הלכות שבת שלך? התחל לראות היכן עומדת יראת השמים שלך. אם אין אתה בעל יראת שמים, אם אין אתה מאלו המבקשים ליטול חלק גדול ממה שהבורא יתברך אוהב, ולהתרחק ממה שאין הבורא אוהב – לא זו בלבד שאין נוטלים מה שאינו אוהב לפניו, אלא שבורח אני מזה ועושה גדרים וסייגים כדי שלא לבוא לעולם אפילו סמוך לספק ספיקא לעבור על רצון השם, חלילה וחלילה לפגום בקדושה או בתורה הקדושה אם אין אתה מהם אז אין הדברים אמורים לך.

למה זה צריכים עסקנים? למה זה צריכים רבנים? למה זה צריכים דרשות וגליונות? רק כדי להראות לכלל ישראל אשר חז"ל אמרו: אין תוקעין בשופר ואין מנגענין בלולב כשחל בשבת; ומבטלין מצות עשה דאורייתא, יען כי ידענו עד כמה חביב השבת לפני השי"ת ועד כמה רצונו שנשמרה. חז"ל ידעו שזהו רצון הבורא, על כן קבעו גדרים וסייגים לשבת. ואף אם בא הדבר על חשבון שופר או לולב ואתרוג, הרי אנו בוטחים

לאהוב את אשר השי"ת אוהב ולשנוא את אשר הוא שונא. ורצונם שיהיה להם רב טוב ממה שחביב לפניו, ולהתרחק תכלית הריחוק ממה שאינו אוהב לפניו, או מכל דבר שיכול ח"ו להביא לידי פגם במקום אשר אין רצונו יתברך שנפגם שם. וזו היא הסיבה שמעוררים כל כך את בני ישראל, כי מדברים אל יראי שמים החפצים לדעת מה ה' שואל מעמם, ומסייעים להם להודיעם זאת.

תמימות נגד חכמות חיצוניות

רבינו נחמן כותב בליקוטי מוהר"ן כי החכמות מזיקות לאדם ופוגמות בו, והחכמים נלכדים במצודת חכמתם של עצמם, ועל כן צריך להתרחק מזה מאד. כי לעבודת הבורא יתברך אין צורך להיות חכם, אלא צריך להיות תמים, ולגוש אליו יתברך בפשיטות ובתמימות – ולא שיהיה שוטה חס ושלוש, אלא שיתנהג בדרכי התמימות.

כאשר רואים בני ישראל כי העסקנים והרבנים והיודעי דבר יוצאים בחשש כלשהוא, ידעו נא כי דברים בוג, ותחת זה מונחים ידיעות רבות אשר אי אפשר או אין רוצים או אין צריכים לגלותם. והבן דבר זה, כי אין איש מחפש לאסור דברים ללא סיבה, ואין מי שמחפש לחדש חומרות בקרב כלל ישראל. אלא כל אחד ואחד מישראל משתדל בזה – שהרי כולנו שותפים בזה, ו"כל ישראל ערבים זה בזה" – להיות ערבים זה לזה שלא לחיות בחכמות חיצוניות, אלא לחיות בתמימות. וענין התמימות הוא שאיני מחפש חכמות; ואם מצד האמת אין הדבר טוב לפני הבורא יתברך ולנשמתו, הרי שאינו טוב גם עבורי.

אמר שלמה המלך ע"ה בפסוק בקהלת: "בכל עת יהיו בגדיך לבנים ושמן על ראשך אל יחסר". וביאר בזה מרן רבי ישראל מסלנט זצ"ל, כי אין די לו לאדם במה שעוסק בתורה ובמצות ובמעשים טובים בלבד, אלא צריך הוא לראות שבגדיו יהיו לבנים וטהורים. ודימה זאת לאדם הנושא על ראשו קערה מלאה שמן בעודו לבוש בגדי לבן נקיים, אשר אז בכל תנועה ותנועה שהוא עושה, ובכל נטיה שהוא נוטה, ובכל מקום אשר ילך ויעמוד, יהיה זהיר וזריז במאוד מאוד שלא ישפך השמן מראשו על בגדיו הלבנים ללכלכם.

"בכל עת" – היינו שצריך האדם לחשוב תמיד כי עומד הוא במצב זה של לבישת בגדים לבנים וקערת שמן על ראשו. ואמר רבי ישראל מסלנט כי על האדם לעמוד על המשמר בכל עת ובכל שעה כנגד כל חשש רחוק של לכלוך, בין במחשבה, בין בדיבור ובין במעשה, או בכל אופן שבעולם. ובכל מקום שיש בו חשש שמץ לכלוך, עליו לברוח משם. וזהו שדקדק שלמה המלך לומר "לבנים", לפי שבצבע לבן ניכר אפילו שמץ לכלוך הקטן ביותר, מה שאין כן בשאר צבעים שאין הדבר ניכר כל

בחז"ל שידעו מה חביב יותר לפני השי"ת, ומה למעלה ממה, ואיזה מהם דוחה את חברו.

להבין רצון השי"ת בכל מצב ומצב

דבר זה מבין כל אדם, שכאשר אחד אינו בקו הבריאות ח"ו ביום הכפורים, וסובל על לבו והרופא אומר כי סכנת נפשות היא לו אם יתענה, הכל יאמרו ליהודי זה: עבירה היא בידך אם תתענה, ומצוה היא לאכול. ועליך לברך בשמחה ולהודות להשי"ת. אותה המצוה ואותו הבורא שצוה להתענות, הוא זה שצוה עליך לאכול – וכל ישראל יודעים זאת.

אבל בני ישראל קדושים ומאירים, הידעתם גם כן גודל הצער כביכול, וצער גלות השכינה, ומה רב צערן של הנשמות הקדושות והטהורות? ומה גדלה עגמת הנפש של אבותינו בעולם הזה ובעולם הבא, ושל רבותינו והצדיקים, ושל התורה הקדושה, בעת אשר איש יהודי פוגם פגם כל שהוא כחוט השערה, וכל שכן וכל שכן על ידי הכלים הטכנולוגים אשר אלפי נשמות כבר נשחתו על ידם ומאות בתים נחרבים מדי יום ביומו. ועל כן, מה ראוי ליהודי לחשוב ומהו רצון השם? האם יש נחת רוח ותענוג או ריח ניחוח לה' מן הכלים הללו, או שבדאי רצון השם הוא שיברח האדם מהם ולא תהיה לו שום שייכות עמם כלל?

אגב אורחא, היינו פעם אחת במעמד קבלת פנים, ואמרו להעדים שיסירו את האבנט ויתנוהו להחתן כדי לעשות קנין על הכתובה. נענה אחד מן הנאספים ואמר: הלא אפשר לקחת מכשיר ה"טעלפאן", הרי הוא כלי גמור ואפשר לעשות בו קנין. השבנו לו על אתר: חלילה וחלילה! קנין, ובפרט קנין דאורייתא, וביותר בעת שבאים להקים בית נאמן בישראל, האם יתכן לעשות קנין בכלי כזה? הן מצד עצמו מי יאמר שהכלי הזה כשר הוא כלל? ואף אם נאמר שהוא כשר, כלי כזה הגורם כל כך הרבה מכשולות בעולם, בזה נשתמש לעדות דאורייתא? בזה נשתמש בתור עדות להעמיד בית יהודי? חלילה וחלילה!

אין זו קיצוניות, אלא יראת שמים היא. כי כאשר יראים מהשי"ת ואוהבים אותו מתוך יראת הכבוד, חפצים להראות לו: מה שאין כבודך אוהב, גם אני מאד איני אוהב, ומה שאתה אוהב, גם אני מאד אוהב. על כן עושים גדרים וסייגים ומוסיפים עליהם. כל חשש שבחשש שיכול להביא לידי חסרון, הנני מודיעך. ובעבור זה עוסקים תמיד לפרסם ולהודיע על כל מיני טלפונים, מכוניות, עגלות ומכוניות – כל מה ששייך לפרסם ולהזהיר. וכל זה הוא עבור אותם יהודים שיש להם יראת שמים, ועבור אלו החפצים לקנות יראת שמים ולעשות רצון השם, שרוצים לאהוב.

הצדיק להמיתו. ועל כן דוקא היראים והשלמים צריכים לעשות גדרים וסייגים חזקים ולעמוד על המשמר בכל עת.

איתא בשפת אמת על הפסוק "לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה": כשאדם מקבל על עצמו קבלות טובות להחזיק עצמו ביראת שמים ולעשות רק ככתוב בתורה, הנה הקבלה בעצמה נותנת לו כח וגבורה שיוכל לעמוד בה. וזהו "לא יחל דברו" – על ידי שמוציא הקבלה בפיו, תסייע לו הקבלה ש"יעשה", שיתקיים הדבר בפועל.

אם רצונו של איש יהודי להיות ולהשאר ירא שמים, עליו לדעת מה הם הנסיונות ולהבין שהנסיונות נוגעים לו בפרטיות. וצריך לעשות מיד גדרים וסייגים ולקבל קבלות טובות. ואין מציאות שיאמר אדם "אין הדבר נוגע לי", כי הכל נוגע לכל אחד ואחד, שהרי "צופה רשע לצדיק ומבקש להמיתו". וכדי שלא יכשל ולא יבא לידי פגם בנשמתו הקדושה והטהורה, וכדי שיוכל לעבור הנסיונות הקשים של הגלות הזה הנקרא "טעכנאלאגיע", עליו לילך בעקבות העסקנים, הרבנים, המשפיעים וראשי הישיבות העומדים על המשמר לעשות "משמרת למשמרת". כי לעשות גדרים וסייגים ומשמרת למשמרת היא מצוה דאורייתא, והתורה דורשת זאת מאתנו, ובזה מיושבות כל הקשיות.

אין לנו ליתן עצות איך וכיצד יוכלו להחזיק בכלי הטכנולוגי, ואין לחפש היתרים בזה, ואף אין להודיע לציבור מה טוב ומה גרוע, כי אין בזה צורך כלל. היצר הרע כבר מודיע ומפרסם זאת לכל, והוא דואג שכל אחד ידע מזה, ואין זו עבודתנו כלל. זוהי דרכם של בעלי "התחכמות" ההולכים בחכמת עצמם, וכך נהגו המשכילים והאפיקורסים והמינים שזו היתה כל עבודתם ומה שניסו לפעול. אבל איש יהודי אינו צריך לזה, שהרי היצר הרע עושה מלאכתו היטב ואין לנו לסייע בידו.

תפקיד העסקנים: להודיע מה שנוא לפני המקום

עבודתנו היא להודיע ולפרסם לכל איש ישראל האוהב את ד', שיידע מה ד' אוהב ומה אינו אוהב. הנה אין רצון הבורא יתברך בטכנולוגי כלל, ועלינו להראות ולהסביר מה כל מין כלי טכנולוגי עלול לגרום, ואלו נסיונות יש בו, וכמה יהודים נכשלו על ידו, כדי שיוכל כל אחד להבין ולשער בעצמו: "הנה, דבר זה אין ד' אוהב, וזה עלול להביא לידי פגם". ובזה מקיימים מצוות התורה של גדרים וסייגים, בבחינת עשיית משמרת למשמרת.

הנה האמת יורה דרכו כי מצינו בתורה הקדושה, כמעט בכל הלכה והלכה, גדרים וסייגים לרוב, כדי שלא יבא האדם לידי ספק ספיקא.

והנה כל כלי טכנולוגי יש בו "בכח" צד הסטרא אחרא, ואף אם סגור ומסוגר הוא אצלו ואינו "בפועל", מכל מקום הרי

כך, אבל בלבן נקי וצח הכל נראה לעין, וזוהי עבודת הקודש של איש הישראלי.

חובת האדם לשמור עצמו ברוחניות

איתא בספרים הקדושים בביאור ברכת כהנים, דהנה כתיב "יברכך ה' וישמרך", ופירושו ש"יברכך" קאי על הברכה בנכסים, שהשי"ת יתן לו פרנסה, ו"ישמרך" היינו שישמור את נכסיו; הרי שהכתוב מדבר בעניני גשמיות. ואחר כך כתיב "יאר ה' פניו אליך", שיתן לו מאור פנים, ופירש רבי נתן שזה קאי על מאור השכינה או מאור התורה, דהיינו שעוסק כאן בעניני רוחניות. והנה כאן לא נאמר "וישמרך", ולכאורה יפלא הדבר, מדוע בגשמיות נאמר "וישמרך" וברוחניות לא נאמר? והרי לכאורה היה ראוי להיות להיפך, שהרי אמרו חז"ל שקניני רוחניות נוחים לאבדם ככלי זכוכית, שהם דקים ועדינים ואפשר לאבדם במהירות גדולה, ואם כן צריכים הם שמירה יתירה, והיה לו לכתוב "וישמרך" גם ברוחניות.

אלא התירוץ הוא, דבעניני גשמיות באמת צריך האדם שמירה מן השמים, כיון שברגע שיש לאדם שייכות עם עניני הגשמיות, הרי הוא נמצא במקום שעלול להנזק בקל, ושם נדרשת השמירה של "אם ה' לא ישמר עיר שוא שקד שומר".

אבל בעניני רוחניות הענין שונה, שאף שהיא עדינה ושבירה כזכוכית ויכולה להאבד מהר, מכל מקום בזה לא תועיל שמירה מלמעלה, אלא אומר הקדוש ברוך הוא: עליך לשמור את עצמך. בגשמיות אני יכול לשמרך, אבל ברוחניות עליך לשמור את עצמך. כי השי"ת רוצה שעל האדם לעמול בעצמו להשמר.

"כל הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין" – אם רואה אתה סוטה בניווולה, עליך להפריש עצמך מן היין. כי המכשלות אינן באות בבת אחת, אלא נעשות קמעא קמעא. לא אמרה תורה רק "שמור עיניך", אלא "הנזר מן היין" – רד לסוף השרשים וברח מן הדברים העלולים להביא חלילה לידי ענינים חמורים כאלו.

איתא בספרי מוסר שהעולם עומד על פי תהום, שאול תחתית מכאן ושאול תחתית מכאן, ובאמצע עובר חוט השערה דק וקלוש. ואנו עומדים על אותה שערה בתווך; נטיה קלה לכאן או לכאן, ויכול האדם ליפול חלילה לעמקי שאול.

"יצרו של אדם מתגבר ומתחדש עליו בכל יום", כדאיתא בגמרא במסכת קידושין, "ואלמלא הקדוש ברוך הוא עוזרו לא יכול לו". "צופה רשע לצדיק ומבקש להמיתו" – היצר הרע של הטכנולוגיה רודף דוקא אחר הצדיקים. היודע אתה אחר מי הוא רודף? אחר הילדים הכשרים, הבחורים היראים, האברכים הישרים, והבנות והנשים הצדקניות. וכן מפורש בכתוב: "צופה רשע לצדיק" – שהרשע מחפש דוקא את

ואהבת השם שלנו. ובוזה אנו נשמרים, ומקוים אנו להיות מוגנים ולא לעמד סמוך למנאצי השם ח"ו, כי הכלים הטכנולוגים הם מנאצי השם רח"ל, והשי"ת ישמרנו. ואף שידעים אנו שהשי"ת ברא ופועל הכל, מכל מקום יודעים אנו שהשי"ת הורידנו לעולם אחר חטא אדם הראשון כדי שיהא "סטרא אחרא" רח"ל, ותפקידנו לברר ניצוצין קדישין מן העולם, ולבטל ולבער הרע מן העולם ע"י שאנו מתרחקים ממנו ועומדים בנסיון.

על כן, ילדים ובחורים, בתולות, אברכים ונשים, וכלל ישראל: יופצו נא כל הדרשות והקונטרסים הללו, ויעיינו בהם בכובד ראש, ושיחו בהם, ויקבלו האמת ממי שאמרו.

אין זה מן הקיצוניות. הקיצוניות היתה אם לא היו עומדים אף במרחק מאתים רגל לכל מכשיר טלפון נייד; אפשר שזו היתה קיצוניות. ולוואי היינו זוכים לכך, ולוואי היינו זוכים שלא נצטרך לעמוד אף במרחק אלף רגל לכל כלי טכנולוגיה, אך עולם כמנהגו נוהג. העולם הולך למסלולו, ועלינו להתקדש ולהיטהר בתוך הגלות הזו, בתוך העולם, ולראות מהו תפקידנו. וזוהי התשובה על כל השאלות.

הצלחה, ברכה, וסיעתא דשמיא. וטהר לבנו לעבדך באמת, וצריכים להתפלל "כי תעביר ממשלת זדון מן הארץ ואת רוח הטומאה תעביר מן הארץ", בביאת משיח צדקנו, אמן.

הוא שם "בכח". ועתה, מה דאך דבר שבקדושה, כגון שופר או לולב ואתרוג, שהם קדושים בתכלית הקדושה ואין בהם אלא קדושה בלבד, ואעפ"כ חייב האדם להניחם בקרן זוית ולהיותם מוקצה ביום השבת או ביום טוב שחל להיות בשבת; קל וחומר בן בנו של קל וחומר בכלי שיש בו ה"בכח" – אף שאינו בפועל מחמת ששמרו, מכל מקום בכח טמון בכל כלי טכנולוגי שאול תחתית רחמנא ליצלן, והשי"ת ישמרנו. ובוודאי שמכל כלי כזה, ככל שיוכל האדם להתרחק ולהתעלם ממנו יותר, הרי הוא מחויב ועומד מן התורה.

ואנחנו, מי אנחנו? הננו אחינו בני ישראל, יהודים יראים וכשרים החפצים לקיים "שמע בני מוסר אביך ואל תטוש תורת אמך", "תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב", "ראשית חכמה יראת ה' שכל טוב לכל עושיהם". יהודים אלו חפצים לשמוע; רצוני לשמוע כל המכשולות, ואפילו כל ספק ספיקא של חשש תקלה; הודיעני נא על כל דבר ודבר היאך אפשר להכשל בו. הגד לי, כי אין ברצוני שיהיה ברשותי שום דבר שאינו הגון לפני השי"ת, או דבר שהוא נגד רצוני יתברך חלילה, ואפילו דבר שיכול להביא לידי כך.

חפץ אני לשאול אותך שאלה: צייר לעצמך כי הנך חסיד של רבי פלוני, וישנו אדם אחד המדבר סרה על רבך. הוא מחרף ומגדף, מתלוצץ ועושה ליצנות, מפיץ כתבי פלסטר נגד רבך ודובר עליו כזבים. ואני מביא לפניך גליון שהוציא האיש הזה ואומר לך: "הנה כאן אינו כותב נגד רבך, ומותר לך ללמוד ולקרוא בו". מה תעשה עם הגליון הזה? הלא בדרך הטבע תשרפנו באש, לא תרצה להחזיקו בידך ואף לא תרצה לדעת מקומו של גליון כזה. יהא הדבר מאוס בעיניך בתכלית המיאוס. ומפני מה? מה החסרון בדבר? הלא בגליון זה אינו מדבר כלום נגד רבך? והתשובה היא: אין הוא צריך לדבר בגליון זה נגד רבי. אדם המדבר נגד רבי הרי הוא מאוס בעיני עם כל אשר לו, אף מנעליו ומלבושיו; כל אשר לו שייכות עמו הרי הוא מאוס ומתועב בעיני. ודבר זה לא בתורה הוא כתוב, אלא שכלי הוא, וכן הוא טבע האדם.

וכל שכן וקל וחומר הכלים הטכנולוגים המאוסים לפני השי"ת, אשר שם נמצאת הליצנות הגדולה ביותר, והכפירה והטינופת והזוהמא היותר גדולה, וזוהי כל מציאותו של הכלי הטכנולוגי. וצריכים אנו להגועל מזה, ויהא הכלי מכאיב לנו עד שנרצה לברוח ממנו. וברצוני לשמע ולדעת על כל כלי שבעולם אם יש בו משום מרידה במלכות שמים ח"ו, ומשם אני חפץ לנוס ולברוח.

ועל כן צריך לחזק ידי העסקנים, הדרשנים, והסופרים, וכל העוסקים בענייני הטכנולוגיה ובכל העניינים להבדיל בין אור לחשך ובין ישראל לעמים. יש לחזקם ולשמע דבריהם ולקרא כתביהם ולהיות חלק מהם, כי בזה אנו מראים יראת שמים